

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΪΟΥ - ΙΟΥΝΙΟΥ 2018
ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΤΑΞΗ: Γ΄

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 06/06/2018

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 2 ώρες

ΩΡΑ: 07.45 π.μ. – 09.45 π.μ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ :

ΤΟ ΓΡΑΠΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4) ΣΕΛΙΔΕΣ

Όλες οι απαντήσεις να γραφτούν στο φύλλο εξέτασης και όχι στο εξεταστικό δοκίμιο.
ΔΕΝ επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού (Tirrex) ή ταινίας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (ΜΟΝΑΔΕΣ 4)

Να απαντήσετε υποχρεωτικά και στις δύο (2) ερωτήσεις

1. Να γράψετε στα φύλλα εξέτασής σας τα γράμματα της στήλης Α΄ και δίπλα από το καθένα τον αντίστοιχο αριθμό με το ορθό περιεχόμενο της στήλης Β΄.
(μον. 2)

(Προσοχή: Στη στήλη Β΄ περισεύει ένα στοιχείο)

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
A. Τζον Λοκ	1. Κυβερνήτης της Ελλάδας (1827)
B. Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ΄	2. Βασιλιάς της Γαλλίας
Γ. Λουδοβίκος ΙΣΤ΄	3. Πρωθυπουργός Ελλάδας (1910)
Δ. Ελευθέριος Βενιζέλος	4. Πρόεδρος Κυπριακής Δημοκρατίας
	5. Κοινωνικό Συμβόλαιο

2. Να προσδιορίσετε, αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι ορθό ή λάθος, γράφοντας στα φύλλα εξέτασής σας τη λέξη «ορθό» ή «λάθος» δίπλα από το γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:
(μον. 2)

- α. Η Φιλική Εταιρεία είχε σκοπό την προετοιμασία του ένοπλου αγώνα των Ελλήνων για απελευθέρωσή τους από την Οθωμανική κυριαρχία.
- β. Ο Α΄ Βαλκανικός Πόλεμος τερματίστηκε με τη συνθήκη του Βουκουρεστίου.
- γ. Το 1950 οι Κύπριοι κατέφυγαν σε δημοψήφισμα αξιώνοντας «την Ένωση της Κύπρου μετά της μητρός Ελλάδος».

δ. Επικεφαλής των ελληνικών δυνάμεων στην Άλωση της Τριπολιτσάς ήταν ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσετε **ΜΟΝΟ** στις δύο (2). Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

1. Να γράψετε κατατοπιστικά σημειώματα για το καθένα από τα πιο κάτω:

α. Νεοελληνικός Διαφωτισμός (ορισμός, 2 εκπροσώπους) **(μον. 1)**

β. Ιερός Λόχος (τι ήταν, μάχη που διακρίθηκαν) **(μον. 1)**

γ. 3^η Σεπτεμβρίου 1843 (πρωτεργάτες, αποτέλεσμα) **(μον. 1)**

2. Στόχος της πολιτικής του Χαρίλαου Τρικούπη ήταν η δημιουργία ενός σύγχρονου και οικονομικά ανεπτυγμένου κράτους. Να αναφέρετε **τέσσερις (4)** πλευρές της πολιτικής του. **(μον. 3)**

3. Να αναφέρετε **δύο (2)** παράγοντες που ευνόησαν το έργο της Φιλικής Εταιρείας και **δύο (2)** δυσκολίες που είχαν να αντιμετωπίσουν για την επίτευξη των στόχων τους. **(μον. 3)**

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσετε **ΜΟΝΟ** στις δύο (2). Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με τρεις (3) μονάδες.

1.

Αφού μελετήσετε την πιο πάνω εικόνα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω:

α) Να αναφέρετε τις συνθήκες διαβίωσης των στρατιωτών στα χαρακώματα. **(μον. 1)**

β) Να γράψετε ποια ήταν τα αντίπαλα στρατόπεδα που διαμορφώθηκαν στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και **δύο (2)** χώρες που συμμετείχαν σε κάθε στρατόπεδο. **(μον. 2)**

2

I. « Ο Βενιζέλος πίστευε ότι η Ελλάδα, χώρα ναυτική, έπρεπε να βασιστεί στις δυτικές δυνάμεις και κυρίως στην Αγγλία για να προωθήσει τα εθνικά της συμφέροντα. Την εποχή εκείνη τα συμφέροντα της Αγγλίας και της Ελλάδας στην Εγγύς Ανατολή συνέπιπταν.[...] Εάν νικούσαν οι δυνάμεις της Αντάντ θα προέκυπτε θέμα διαμελισμού της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η Ελλάδα, ως σύμμαχος της Αντάντ, θα είχε να ωφεληθεί αρκετά όπως το έδειχναν και οι προτάσεις της Αγγλίας. Πίστευε ο πρωθυπουργός ότι με τον πόλεμο αυτό δινόταν ίσως η τελευταία ευκαιρία στην Ελλάδα να πραγματοποιήσει την εθνική της ολοκλήρωση...».

Σκουλάτος, Δημακόπουλος, Κόνδης, *Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη*, ΟΕΔΒ, σ.74.

II. «Ο βασιλιάς Κωνσταντίνος έτρεφε έντονα φιλογερμανικά αισθήματα (η σύζυγος του, βασίλισσα Σοφία, ήταν αδελφή του Κάιζερ της Γερμανίας Γουλιέλμου του Β΄), θαύμαζε το γερμανικό στρατοκρατικό πνεύμα και πίστευε στη νίκη της Γερμανίας. Για το λόγο αυτό και επειδή δεν μπορούσε να ωθήσει την Ελλάδα στο ίδιο στρατόπεδο με την Τουρκία, διακήρυξε την ανάγκη τήρησης αυστηρής ουδετερότητας. Τις απόψεις του και τα αισθήματά του συμμερίζονταν το Γενικό Επιτελείο και η Παλαιά Ολιγαρχία, την οποία ενοχλούσε η ανοδική πορεία των αστικών φιλελεύθερων δυνάμεων που αναπτύσσονταν στην Ελλάδα με τη βοήθεια και των Ελλήνων αστών των Νέων Χωρών».

Σκουλάτος, Δημακόπουλος, Κόνδης, *Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη*, ΟΕΔΒ, σ.75.

Αφού μελετήσετε τα πιο πάνω παραθέματα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω:

α) Να παρουσιάσετε τις θέσεις του βασιλιά Κωνσταντίνου και του πρωθυπουργού Βενιζέλου πάνω στο συγκεκριμένο θέμα καταγράφοντας και τα επιχειρήματά τους.

(μον. 2)

β) Ποιο ήταν το αποτέλεσμα αυτής της διαμάχης και πώς ονομάστηκε;

(μον. 1)

3.

«...Την 7η Ιανουαρίου 1828, έφτασεν ο Καποδίστριας εις Ναύπλιον... Η δε κατάσταση της Ελλάδος υπήρχεν αθλιεστάτη εις τον ανώτατον βαθμόν, ενώ ήλθεν ο Κυβερνήτης. Πρώτον χρήματα δεν υπήρχον, δεύτερον η Πελοπόννησος όλη κατερηπωμένη από τους Άραβας και οι οικίες πυρπολημένες, το Ναύπλιον και το Άργος κατατυραννούνται από τον Γρίβα, η Στερεά Ελλάς άπασα εις την εξουσίαν των Τούρκων μέχρι των Μεγάλων Δερβενιών, η θάλασσα καταπλακωμένη από την πειρατείαν και πολλά νησιά των Κυκλάδων κατατυραννόμενα από την πληθύν των στερεοελλαδικών στρατιωτών. Και μ' όλες αυτές τις συμφορές και δυσχέρειες δέχθηκε ο μέγας άνθρωπος την κυβέρνησιν του τόπου...»

Α. Κοντάκης, Απομνημονεύματα, σελ.68-70, (έκδ.Εμμ. Προτομάλη. Αθήνα 1957)

Αφού μελετήσετε το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω:

α) Ο Καποδίστριας, όταν έφθασε στην Ελλάδα, έπρεπε να αντιμετωπίσει μια πολύ δύσκολη κατάσταση. Να καταγράψετε **τέσσερα (4)** σημαντικά προβλήματα που έπρεπε να αντιμετωπίσει. **(μον. 2)**

β) Να αναφέρετε **δύο (2)** μέτρα που πήρε ο Καποδίστριας στον τομέα της οικονομίας και **δύο (2)** μέτρα στον τομέα των ένοπλων δυνάμεων. **(μον. 1)**

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ (ΜΟΝΑΔΕΣ 4)

Από τις τρεις (3) ερωτήσεις να απαντήσετε μόνο στις δύο (2). Κάθε ερώτηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

1. Να αναφέρετε **τέσσερις (4)** συνέπειες της τουρκικής εισβολής. **(μον. 2)**

2. α) Με ποιες συμφωνίες ανακηρύχθηκε η Κύπρος ανεξάρτητο κράτος; **(μον. 0,5)**

β) Να αναφέρετε **τρεις (3)** πρόνοιες του Συντάγματος του 1960. **(μον. 1,5)**

3.

«Από την προπαρασκευή ήδη της Επανάστασης του 1821, η φλόγα της ελευθερίας άναψε ταυτόχρονα στις καρδιές Κυπρίων και Ελλαδιτών. Το 1818 ο Ηπειρώτης Δημήτριος Ύπατρος έφτασε στην Κύπρο και μύησε στη Φιλική Εταιρεία τον Αρχιεπίσκοπο Κυπριανό. Το παράδειγμά του ακολούθησαν και άλλοι κληρικοί και πρόκριτοι του νησιού. Ο Κυπριανός υποσχέθηκε οικονομική ενίσχυση στον αγώνα, όχι όμως και επανάσταση. Το τόλμημα θα ήταν καταστρεπτικό λόγω της απόστασης από τη μητροπολιτική Ελλάδα και της γειτνίασης με τα μικρασιατικά παράλια. Ακόμη κι έτσι, η συμβολή της Κύπρου θεωρήθηκε τόσο ζωτικής σημασίας, ώστε λίγους μήνες πριν από την έκρηξη της Επανάστασης, ο ίδιος ο Αλέξανδρος Υψηλάντης απέστειλε στον Κυπριανό γράμμα, ζητώντας του να επιστεύσει τη βοήθεια».

Μαρία Μουζάκη (http://gnomologio.blogspot.com/2007/08/blog-post_19.html)

Αφού μελετήσετε το πιο πάνω παράθεμα και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να απαντήσετε στα πιο κάτω:

α) Να γράψετε **δύο (2)** μέτρα με τα οποία οι Τούρκοι προσπάθησαν να εμποδίσουν τους κατοίκους του νησιού να ξεγερθούν. **(μον. 1)**

β) Να αναφέρετε **δύο (2)** λόγους για τους οποίους η Κύπρος δεν επαναστάτησε το 1821; **(μον. 1)**

Η Διευθύντρια

.....

ΙΣΤΟΡΙΑ Γ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ (ΜΟΝΑΔΕΣ 4)

1. **A5, B4, Γ2, Δ3**
2. **ΣΩΣΤΟ, ΛΑΘΟΣ, ΣΩΣΤΟ, ΣΩΣΤΟ**

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ (ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

1. α. Νεοελληνικός Διαφωτισμός ήταν ένα κίνημα που επιδίωκε τη διάδοση των διαφωτιστικών ιδεών μεταξύ των Ελλήνων κι αποσκοπούσε στην ιδεολογική προετοιμασία του αγώνα για την ελευθερία. **(μον. 1)**

β. Ιερός Λόχος ήταν μία μονάδα από εθελοντές σπουδαστές που πολέμησαν στο Δραγατσάνι(τι ήταν, μάχη που διακρίθηκαν) **(μον. 1)**

γ. την 3^η Σεπτεμβρίου 1843 δυνάμεις της φρουράς της Αθήνας και πολλοί πολίτες με επικεφαλής τον συνταγματάρχη Καλλέργη και τον Μακρυγιάννη απαίτησαν από τον Όθωνα να δώσει σύνταγμα. Αν και αρχικά αρνήθηκε τελικά παραχώρησε σύνταγμα και τελείωσε η απόλυτη μοναρχία του Όθωνα και ξεκίνησε η συνταγματική μοναρχία. (μον. 1)

2. Κύριες πλευρές της πολιτικής του Τρικούπη ήταν:

- A) η κατασκευή μεγάλων έργων υποδομής (σιδηροδρομικό δίκτυο, οδοποιία)
- B) ανασυγκρότηση ένοπλων δυνάμεων
- Γ)Εξυγίανση της δημόσιας διοίκησης μέσω της θέσπισης αντικειμενικών κριτηρίων πρόσληψης
- Δ) επιδίωξη ειρηνικής συμβίωσης με την Οθωμανική Αυτοκρατορία

3. Δύο ευνοϊκές συνθήκες

- A. Τα εσωτερικά προβλήματα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.
- B. Η διάδοση των ιδεών της γαλλικής επανάστασης μεταξύ των Ελλήνων.
- Γ. Η ωρίμανση του αιτήματος για τη δημιουργία ανεξάρτητου ελληνικού κράτους.

Δύο δυσκολίες

- A. Η διασπορά του ελληνισμού σε μεγάλο γεωγραφικό χώρο.
- B. Η ανάγκη διατήρησης μεγάλης μυστικότητας.
- Γ. Η υπερνίκηση των δισταγμών των Ελλήνων.
- Δ. Η κινητοποίηση ανθρώπων διαφορετικών κοινωνικών ομάδων.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ (ΜΟΝΑΔΕΣ 6)

1. A) Οι στρατιώτες βίωσαν τον πόλεμο μέσα από τα χαρακώματα σε τραγικές συνθήκες. Η στατικότητα, η ρουτίνα, οι φρικτές συνθήκες διαβίωσης (ζούσαν ανάμεσα στους νεκρούς και τα τρωκτικά) και η αναμονή για την επίθεση προκάλεσε πολλά προβλήματα ψυχικά στους στρατιώτες με σημαντικότερο το σπάσιμο των νεύρων. Επιπλέον οι βρώμικες συνθήκες προκαλούσαν πολλές ασθένειες.

B) Αντάντ (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία, Σερβία)

Κεντρικές Δυνάμεις (Γερμανία, Αυστροουγγαρία)

2. A) Ο Βενιζέλος πίστευε ότι η Ελλάδα έπρεπε να συμμαχήσει με την Αντάντ. Προέβλεπε ότι η Αντάντ θα είναι νικήτρια του πολέμου και έτσι: θα διαφύλασσε τις κατακτήσεις των βαλκανικών πολέμων, θα ενσωμάτωνε και άλλα οθωμανικά εδάφη. Από την άλλη ο Κωνσταντίνος ήθελε να ενταχθεί στο πλευρό των Κεντρικών Δυνάμεων, γιατί ήταν γερμανόφιλος. Τελικά πρότεινε η Ελλάδα να μείνει ουδέτερη (συμβιβαστική θέση), επειδή δεν μπορούσε να συνταχθεί με τις Κεντρικές Δυνάμεις (πραγματική επιθυμία) εξαιτίας της ένταξης της Τουρκίας και Βουλγαρίας στο πλευρό των Κεντρικών Δυνάμεων.

B) αποτέλεσμα της διαμάχης ήταν η δημιουργία του κράτους της Θεσσαλονίκης υπό την εξουσία του Βενιζέλου και του κράτους της Αθήνας υπό την ηγεσία του Κωνσταντίνου. Η διαμάχη αυτή ονομάστηκε Εθνικός Διχασμός.

3. Προβλήματα που είχε να αντιμετωπίσει ο Καποδίστριας

Η χώρα ήταν ερειπωμένη και ο λαός εξαθλιωμένος.

Ληστές και πειρατές έλεγχαν μεγάλες περιοχές της χώρας.

Ο αιγυπτιακός στρατός κατείχε εδάφη της ΝΔ Πελοποννήσου

ο τουρκικός στρατός κατείχε εδάφη της Στερεάς Ελλάδας

ο κάθε ένας έκανε ότι ήθελε

Στις ένοπλες δυνάμεις:

1. Ασχολήθηκε ιδιαίτερα με την οργάνωση τακτικού στρατού με διπλό σκοπό:
 - Ø την εκκαθάριση της Στερεάς Ελλάδας από τον τουρκικό στρατό,
 - Ø την αντιμετώπιση της ληστείας και της πειρατείας.
2. Στον τακτικό στρατό αξιοποιήθηκαν και ορισμένοι από τους αγωνιστές.
3. Δημιουργήθηκε ο Λόχος των Ευελπίδων, ένα είδος στρατιωτικής σχολής.
4. Έγιναν τα πρώτα βήματα για την οργάνωση τακτικού πολεμικού ναυτικού.
5. Καταπολεμήθηκε η πειρατεία, χάρη στη δράση του Μιαούλη.

Στην οικονομία:

1. Σχημάτισε ένα πρώτο κρατικό ταμείο.
2. Ίδρυσε Τράπεζα και έκοψε νόμισμα, το *Φοίνικα*.
3. Εφάρμοσε αυστηρή λιτότητα στις κρατικές δαπάνες.
4. Επιχείρησε να εκσυγχρονίσει τη γεωργία με νέες καλλιέργειες και μεθόδους.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ (ΜΟΝΑΔΕΣ 4)

1. Τέσσερις (4) συνέπειες της τουρκικής εισβολής

- α) πρόσφυγες
- β) νεκροί και αγνοούμενοι
- γ) οι πλουτοπαραγωγικοί πόροι του νησιού έπεσαν στα χέρια των Τούρκων
- δ) εκκλησίες, μοναστήρια, αρχαιολογικοί θησαυροί λεηλατήθηκαν
- ε) αλλοίωση δημογραφικού χαρακτήρα του νησιού

2. A) Ανακηρύχθηκε με τις συμφωνίες Ζυρίχης Λονδίνου.

B) το σύνταγμα προνοούσε

A) Στο υπουργικό συμβούλιο, στην κυβερνητική μηχανή και στη Βουλή των Αντιπροσώπων οι Ελληνοκύπριοι συμμετείχαν με 70% και οι Τουρκοκύπριοι 30%.

B) Στο στρατό και στην αστυνομία οι Ελληνοκύπριοι συμμετείχαν με 60% και οι Τουρκοκύπριοι 40%.

Γ) ο Τούρκος αντιπρόεδρος είχε το δικαίωμα της αρνησικυρίας (veto) σε όλες τις αποφάσεις.

Δ) για θέματα εκπαίδευσης, θρησκείας και πολιτισμού αρμόδιες ήταν οι δύο Κοινοτικές Συνελεύσεις: η Ελληνική και η Τουρκική.

Ε) για τα επίσημα έγγραφα της Δημοκρατίας καθιερώθηκαν τρεις γλώσσες (Αγγλική, Ελληνική και Τουρκική)

3. A) δύο (2) μέτρα με τα οποία οι Τούρκοι προσπάθησαν να εμποδίσουν τους κατοίκους του νησιού να εξεγερθούν. (μον. 1)

Σύλληψη και εκτέλεση επισκόπων και προκρίτων

Αφοπλισμός κατοίκων

Στρατιωτικές ενισχύσεις

B) δύο (2) λόγους για τους οποίους η Κύπρος δεν επαναστάτησε το 1821;

(μον. 1)

Κοντά στα τουρκικά παράλια

Μακριά από τα ελληνικά παράλια

Η Κύπρος δε διέθετε ναυτικό